

17P/274/17

(To be filled up by the candidate by blue/black ball-point pen)

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--

Roll No. (Write the digits in words) 2017

Serial No. of OMR Answer Sheet 158

Day and Date (Signature of Invigilator)

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

(Use only **blue/black ball-point pen** in the space above and on both sides of the **Answer Sheet**)

1. Within 30 minutes of the issue of the Question Booklet, check the Question Booklet to ensure that it contains all the pages in correct sequence and that no page/question is missing. In case of faulty Question Booklet bring it to the notice of the Superintendent/Invigilators immediately to obtain a fresh Question Booklet.
2. Do not bring any loose paper, written or blank, inside the Examination Hall *except the Admit Card without its envelope*.
3. *A separate Answer Sheet is given. It should not be folded or mutilated. A second Answer Sheet shall not be provided. Only the Answer Sheet will be evaluated.*
4. Write your Roll Number and Serial Number of the Answer Sheet by pen in the space provided above.
5. *On the front page of the Answer Sheet, write by pen your Roll Number in the space provided at the top and by darkening the circles at the bottom. Also, wherever applicable, write the Question Booklet Number and the Set Number in appropriate places.*
6. *No overwriting is allowed in the entries of Roll No., Question Booklet no. and Set no. (if any) on OMR sheet and Roll No. and OMR sheet no. on the Question Booklet.*
7. *Any change in the aforesaid entries is to be verified by the invigilator, otherwise it will be taken as unfair means.*
8. *Each question in this Booklet is followed by four alternative answers. For each question, you are to record the correct option on the Answer Sheet by darkening the appropriate circle in the corresponding row of the Answer Sheet, by pen as mentioned in the guidelines given on the first page of the Answer Sheet.*
9. For each question, darken only one circle on the Answer Sheet. If you darken more than one circle or darken a circle partially, the answer will be treated as incorrect.
10. *Note that the answer once filled in ink cannot be changed. If you do not wish to attempt a question, leave all the circles in the corresponding row blank (such question will be awarded zero marks).*
11. For rough work, use the inner back page of the title cover and the blank page at the end of this Booklet.
12. Deposit only **OMR Answer Sheet** at the end of the Test.
13. You are not permitted to leave the Examination Hall until the end of the Test.
14. If a candidate attempts to use any form of unfair means, he/she shall be liable to such punishment as the University may determine and impose on him/her.

Total No. of Printed Pages : 24

[उपर्युक्त निर्देश हिन्दी में अन्तिम आवरण पृष्ठ पर दिये गए हैं।]

17P/274/17

ROUGH WORK
रफ़ कार्य

४२१

Acharya in Rigveda code No, (284)

2017

17P/274/17

No. of Questions : 120

प्रश्नों की संख्या : 120

Time : 2 Hours

Full Marks : 360

समय : 2 घण्टे

पूर्णाङ्क : 360

Note : (1) Attempt as many questions as you can. Each question carries 3 (Three) marks. **One mark will be deducted for each incorrect answer. Zero** mark will be awarded for each unattempted question.

अधिकाधिक प्रश्नों को हल करने का प्रयत्न करें। प्रत्येक प्रश्न 3 (तीन) अंकों का है। प्रत्येक गलत उत्तर के लिए एक अंक काटा जायेगा। प्रत्येक अनुत्तरित प्रश्न का प्राप्तांक शून्य होगा।

(2) If more than one alternative answers seem to be approximate to the correct answer, choose the closest one.

यदि एकाधिक वैकल्पिक उत्तर सही उत्तर के निकट प्रतीत हों, तो निकटतम सही उत्तर दें।

01. वेदस्य स्वरूपमस्ति

(1) मुनीनां वग्णी

(2) महर्षीणामुपदेशः

(3) आचार्याणामुपदेशः

(4) अपौरुषेयवाक्यम्

02. संसारस्य प्राचीनतमो ग्रन्थः

(1) ऋग्वेदः

(2) सामवेदः

(3) यजुर्वेदः

(4) अथर्ववेदः

03. ऋग्वेदस्य प्रसिद्धभाष्यकारः

- (1) उवटाचार्यः (2) सायणाचार्यः
(3) कर्काचार्यः (4) भट्टभास्कराचार्यः

04. श्रौत यज्ञेषु शस्त्रपाठः क्रियते

- (1) ऋग्वेदेने (2) सामवेदेन (3) यजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

05. ऋक्शब्दस्यार्थो भवति

- (1) शंसनम् (2) संज्ञपनम् (3) अभिमर्शनम् (4) स्तुतिः

06. सर्वासु संहितासु सर्वाधिकमन्त्रसङ्ख्या वर्तते

- (1) ऋक्संहितायाम् (2) सामसंहितायाम् (3) यजुःसंहितायाम् (4) अथर्वसंहितायाम्

07. देवीसूक्तमृग्वेदे वर्तते

- (1) तृतीयमण्डले (2) अष्टमण्डले (3) पञ्चममण्डले (4) दशममण्डले

08. ऋक्प्राशाख्यस्य रचयिता विद्यते

- (1) यास्कः (2) कात्यायनः (3) शौनकः (4) आज्ञातकर्तकः

09. विश्वसम्पदास्मपेणोद्धोषितो वर्तते

- (1) अथर्ववेदः (2) ऋग्वेदः (3) शुक्लयजुर्वेदः (4) सामवेदः

10. सर्वत्रगणनाप्रसङ्गे प्रथमस्थाने षियते

- (1) सामवेदः (2) यजुर्वेदः (3) ऋग्वेदः (4) अथर्ववेदः

11. दशतीशब्देन प्रसिद्धः

- (1) ऋग्वेदः (2) सामवेदः (3) यजुर्वेदः (4) अथर्ववेदः

12. प्रातरनुवाकं पठति

- (1) होता (2) उद्गाता (3) अध्वर्युः (4) ब्रह्मा

13. कौशितकीब्राह्मणं वर्तते

- (1) ऋग्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) यजुर्वेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

14. आश्वलायनश्रौत्रसूयस्य वृत्तिः केन विलिखिता ?

- (1) मधुसूदनेन (2) नारायणेन
(3) महीधरेण (4) मङ्गलदेवशास्त्रिणा

15. शाखां शाखां प्रति इति लक्षणमस्ति

- (1) ब्राह्मणस्य (2) निरूक्तस्य (3) शाखायाः (4) प्रतिशाख्यस्य

16. मण्डलसूक्तक्रमेण विभाजनमस्ति

- (1) सामसंहितायाः (2) ऋक्संहितायाः (3) यजुः संहितायाः (4) प्राथर्वसंहितायाः

17. इन्द्रवायू इमे सुताः इति मन्त्रो वर्तते

- (1) द्वितीयसूक्तस्य (2) चतुर्थसूक्तस्य (3) तृतीयसूक्तस्य (4) पञ्चमसूक्तस्य

18. 'पावका नः सरस्वती' इति मन्त्रः

- (1) इन्द्रसूक्तस्य (2) अघमर्षणसूक्तस्य
(3) अश्विनीसूक्तस्य (4) वायुसूक्तस्य

19. अग्निर्भवति अग्रे यज्ञेषु प्रणीयते इति लक्षणमस्ति

- (1) सूर्यस्य (2) वायोः (3) अग्नेः (4) सोमस्य

20. गायत्रीच्छन्दो वर्तते

- (1) प्रथमसूक्तस्य (2) प्रथमसूक्तस्यादितः पञ्चसूक्तस्य
(3) प्रथमानुवाकस्य (4) प्रथमसूक्तस्य पञ्चदशान्तस्य

21. 'रोचन्ते रोचना दिवि' इति लक्षणमस्ति

- (1) असुराणाम् (2) इन्द्रः (3) ऋषीणाम् (4) पर्यन्यः

22. "पूर्वेभिः ऋषिभिरीऽयो नूतनैरुत"

- (1) आदित्यः (2) इन्द्रः (3) अग्निः (4) पर्यन्तः

23. 'सूतस्य पीतये' आगच्छति

- (1) अग्निः (2) इन्द्रः (3) आदित्यः (4) वायुः

24. दूतशब्दस्यार्थो भवति

- (1) इन्द्रः (2) वरुणः (3) अग्निः (4) वायुः

25. "इदं श्रेष्ठं ज्योतिषां ज्योतिः" इति विशेषणमस्ति

- (1) इन्द्रस्य (2) ताडनम्
(3) उषसः (4) स्वः महः जनलोकः

26. 'तवसे कपर्दिने' इति विशेषणमस्ति

- (1) अग्नेः (2) रुद्रस्य (3) सोमस्य (4) इन्द्रस्य

27. गायन्ति त्वा गायत्रिणः इति मन्त्रेण स्तूयते

- (1) अग्निः (2) सोमः (3) इन्द्रः (4) सूर्यः

28. अध्वरशब्दस्यार्थो भवति

- (1) ऋत्विक् (2) यज्ञः (3) अग्निः (4) यमः

29. अनुषज्जनशब्दस्यार्थो भवति

- (1) अनुगमनम् (2) मिश्रीकरणम्
(3) मन्त्रांशेन मन्त्रपूरणम् (4) पादपूरणम्

30. नाकशब्दस्यार्थो भवति

- (1) नासिका (2) हनुः (3) स्वर्गः (4) दुःखरहितः

31. समुद्रवन्ति आपः यस्मात् इति निर्वचनमस्ति

- (1) जीवानाम् (2) समुद्रस्य (3) अपाम् (4) उपद्रवीनाम्

32. तदिदं व्याकरणस्य कात्स्न्यमिति वाक्यमस्ति

- (1) निरुक्तस्य (2) प्रतिशाख्यस्य (3) ब्राह्मणभागस्य (4) यजुःसंहितायाः

33. "वज्री" इति पदं विशेषणमस्ति

- (1) रुद्रस्य (2) अग्नेः (3) इन्द्रस्य (4) सूर्यस्य

34. रथिशब्दस्यार्थो भवति

- (1) धनम् (2) द्रव्यम् (3) ओषधम् (4) फलम्

35. चोदनालक्षणोऽर्थो धर्मः लक्षणमस्ति

- (1) गौतमस्य (2) पतञ्जलेः (3) कणादस्य (4) जैमिनेः

36. "प्राशस्त्यनिन्दान्यतरपरम्" इति वाक्यमस्ति

- (1) लौगाक्षिभास्करस्य (2) भट्टस्य
(3) आपदेवस्य (4) जैमिनेः

37. अज्ञातस्य ज्ञापकं वाक्यमस्ति

- (1) लिङ्गस्य (2) विधेः (3) अनुवादस्य (4) समाख्यायाः

38. छन्दोबद्धा भवन्ति

- (1) विधेयः (2) मन्त्राः (3) ब्राह्मणानि (4) स्तुतयः

39. "अक्ताः शर्करा उपदधाति" इत्युदाहरणमस्ति

- (1) विधेः (2) अर्थवादस्य (3) वाक्यशेषस्य (4) नामधेयस्य

40. सर्वधात्वर्थसम्बन्धः करोत्यर्थोहि इति लक्षणमस्ति

- (1) भावनायाः (2) आख्यातस्य (3) पदस्य (4) क्रियायाः

41. "सुन्वते" शब्दस्यार्थो भवति

(1) श्रवणशीलः	(2) सोमरसं सोमलताभ्य निष्कासनम्
(3) प्रसूतिः	(4) जन्म

42. विनियोगविधेः सहकारिभूतानि प्रमाणानि

(1) चत्वारि	(2) षट्	(3) पञ्च	(4) सप्त

43. यज्ञफलस्य भोक्ता भवति

(1) ऋत्विजः	(2) सदस्यः	(3) यजमानः	(4) अध्वर्युः

44. यागादिरेव इत्युदाहरणमस्ति

(1) देवस्य	(2) धर्मस्य	(3) लोकस्य	(4) अर्थस्य

45. यज्ञेभ्यउत्पद्यते

(1) कामः	(2) अर्थः	(3) धर्मः	(4) अपूर्वः

46. कृत्स्नाङ्गनामुपदेशः इति लक्षणमस्ति

(1) प्रकृतयज्ञस्य	(2) विकृतयज्ञस्य	(3) अङ्गयज्ञस्य	(4) प्रधानयज्ञस्य

47. पुराणं प्रमाणमस्ति

(1) धर्मेषु	(2) अङ्गेषु	(3) फलेषु	(4) विधिषु

48. "अग्निहोत्रं जुहुयात् स्वर्गकामः" इत्यत्र
 (1) भावनोपदेशः (2) कर्मोपदेशः (3) गुणोपदेशः (4) लिङ्गोपदेशः
49. "यः कल्पः स पूर्वकल्पः" वाक्यमिदं कस्य ?
 (1) श्रुतेः (2) पुराणस्य (3) स्मृतेः (4) महाभारतस्य
50. 'पञ्चपञ्चनखा भक्ष्या' इत्युदाहरणमस्ति
 (1) गुणविधेः (2) नियमविधेः (3) प्रधानविधेः (4) परिसंख्याविधेः
51. न्यायप्रकाशग्रन्थकर्तुः गुरुवर्तते
 (1) गोविन्दः (2) अनन्तः (3) गागाभट्टः (4) शालिकनाथः
52. विशिष्टोपकारहेतुत्वं प्रतीतिविषयत्वम् इति लक्षणम्
 (1) भावनायाः (2) प्रशंसायाः (3) निन्दायाः (4) नामधेयस्य
53. अपकारहेतुतया प्रतीतिविषयत्वम् इति लक्षणम्
 (1) स्थानस्य (2) निन्दायाः (3) श्रुतेः (4) प्रशंसायाः
54. पुरुषस्य निवर्तकं वाक्यम् इति लक्षणम्
 (1) प्रकरणस्य (2) निषेधस्य (3) लिङ्गस्य (4) प्रवृत्तेः

55. "दर्शपौर्णसाभ्यां यजेत स्वर्गकामः" इत्युदाहरणमस्ति

- (1) नियमविधेः (2) परिसंख्याविधेः (3) गुणविधेः (4) प्रधानविधेः

56. आहवनीयस्य देवता भवति

- (1) अग्निः (2) वायुः (3) इन्द्रः (4) सूर्यः

57. गार्हपत्यस्य देवता भवति

- (1) अग्निः (2) वायुः (3) इन्द्रः (4) सूर्यः

58. दक्षिणाग्नेः देवता भवति

- (1) अग्निः (2) वायुः (3) वैश्वानरः (4) सूर्यः

59. सातवलेकरेण सम्पादिताः वैदिकग्रन्थाः कुतः प्रकाशिताः सन्ति ?

- (1) स्वाध्यायमण्डलतः (2) मोतीलालतः
(3) चौखम्बातः (4) कलिकाताविश्वविद्यालयतः

60. मीमांसकानां मते वेदः कीदृशोऽस्ति?

- (1) अर्थरहितः (2) पुरुषनिर्मितः (3) पौरुषेयः (4) अपौरुषेयः

61. प्राग्वंशशालायां यजमानः प्रविशति

- (1) पूर्वद्वारेण (2) दक्षिणद्वारेण (3) पश्चिमद्वारेण (4) उत्तरद्वारेण

62. प्रयाजाः सन्ति

- (1) पञ्च (2) षट् (3) सप्त (4) एकादश

63. उदितानुयाजिनो भवन्ति

- (1) ऋग्वेदिनः (2) सामवेदिनः (3) यजुर्वेदिनः (4) अथर्ववेदिनः

64. पुनर्वा एतमृत्विजो गर्भं कुर्वन्ति यम्

- (1) पावयन्ति (2) दीक्षयन्ति (3) यजन्ति (4) याचन्ते

65. ऐतरेयब्राह्मणसम्मतसामधेन्यो भवति

- (1) पञ्चदशः (2) सप्तदशः (3) एकविंशतिः (4) त्रयस्त्रिंशत्

66. विकृतिपाठाः कियन्तो भवन्ति?

- (1) दश (2) पञ्चदश (3) द्वादश (4) अष्ट

67. अष्टविकृतिपतेषु कः पावः सर्वाधिकः कविनः विलक्षणश्च ?

- (1) जटा (2) शिखा (3) रेखा (4) घनः

68. घनपाठे प्रथमपदस्य कतिवारमावृत्ति भवति ?

- (1) द्विवारम् (2) चतुर्वारम् (3) त्रिवारम् (4) पञ्चवारम्

69. ऋग्वेदस्य कति शाखाः सम्प्रति उपलब्धाः सन्ति ?

- (1) तिस्रः (2) षट् (3) चतस्रः (4) सप्त

70. एतरेयोपनिषद् कस्य वेदस्य प्रातिनिध्यं करोति ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) यजुर्वेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

71. कस्य ग्रन्थस्य त्रयोदशचतुर्दशाध्यायौ परिशिष्टरूपेण स्तः ?

- (1) निघण्टोः (2) निरुक्तस्य (3) महाभाष्यस्य (4) ऐतरेयब्राह्मणस्य

72. छान्दोग्योपनिषद् कस्याः शाखायाः प्रातिनिध्यं करोति?

- (1) शाकलशाखायाः (2) कौशुमशाखायाः
(3) वास्कलशाखायाः (4) पिप्पलादशाखायाः

73. निरुक्तस्य चतुर्दशाध्याये कस्य तत्त्वस्य वर्णनमस्ति ?

- (1) अतिस्तुतेः (2) दैवतस्य (3) ऊर्ध्वमार्गगतेः (4) यज्ञाङ्गस्वरू

74. ऋग्वेदीया शिक्षा का भवति ?

- (1) नारदीया शिक्षा (2) याज्ञवल्कीया शिक्षा
(3) पाणिनीया शिक्षा (4) वाशिष्ठी शिक्षा

75. यास्कप्रणीतं निरुक्तं कस्य ग्रन्थस्य टीकारूपेण अस्ति ?

- (1) निघण्टोः (2) मानवगृह्यसूत्रस्य (3) गृहपञ्चिकायाः (4) ऐन्द्रस्य

76. अक्षरपरिमाणस्य गणना कस्मिन् वेदाङ्गे भवति ?

- (1) शिक्षायाम् (2) कल्पे (3) व्याकरणे (4) निरुक्ते

77. सर्वानुक्रमणी केन रचितास्ति ?

- (1) पाणिना (2) कात्यायनेन (3) यास्केन (4) भट्टहरिणा

78. ऋक्प्रातिशाख्यं केन विरचितम्?

- (1) कात्यायनेन (2) याज्ञवल्क्येन (3) शौनकेन (4) उवटेन

79. पूर्वमीमांसादर्शनस्य भाष्यकारः

- (1) शङ्करभगवत्पादः (2) कुमारिलपादः
(3) शबरमुनिपादः (4) गागाभट्टपादः

80. यः जहोति स भवति

- (1) होता (2) उद्गाता (3) अध्वर्युः (4) ब्रह्मा

81. समानाक्षरसंज्ञा अस्ति

- (1) स्वरस्य (2) व्यञ्जनस्य (3) विसर्गस्य (4) सर्वेषां वर्णानाम्

82. सामधेनीसूक्तं पठति

- (1) ब्रह्मा (2) उद्गाता (3) अध्वर्युः (4) होता

83. निरुक्तशब्दे कः धातुः ?

- (1) वच् (2) सिद् (3) वस् (4) अद्

84. सायणाचार्यः कस्य वेदस्यादौ भाष्यमकरोत् ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) यजुर्वेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

85. इष्टप्राप्त्यनिष्टपरिहारयोरलौकिकमुपायं यो ग्रन्थः वैदयति लक्षणमिदं केन प्रोक्तम् ?

- (1) स्वामिदयानन्देन (2) सायणेन (3) अरविन्देन (4) महीधरेण

86. स्वामिकरपात्रमहाराजेन कस्य वेदस्य भाष्यं लिखितम् ?

- (1) ऋग्वेदस्य (2) सामवेदस्य (3) यजुर्वेदस्य (4) अथर्ववेदस्य

87. सामवेदस्य कियन्ति ब्राह्मणानि ?

- (1) अष्टौ (2) नव (3) चत्वारि (4) दश

88. सत्यव्रतसामशमी कस्मिन् वेदे विलक्षणोविद्वान् आसीत्

- (1) ऋग्वेदे (2) सामवेदे (3) यजुर्वेदे (4) अथर्ववेदे

89. अथर्ववेदस्य श्रौतसूत्रं किमस्ति ?

- (1) आपस्तवीयम् (2) वैतानीयम् (3) कातीयम् (4) आश्वलायनीयम्

90. ऋक्तन्त्रं केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

- (1) ऋग्वेदेन (2) सामवेदेन (3) यजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

91. शाङ्खायनब्राह्मणं केन वेदेन सम्बद्धमस्ति ?

- (1) ऋग्वेदेन (2) सामवेदेन (3) यजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

92. वेदार्थपारिजातं केन रचितमस्ति ?

- (1) दयानन्दस्वामिना (2) करपात्रस्वामिना
(3) स्वामी निज्जनदेवतीर्थेन (4) पं. कैलासचन्द्रदवे महोदयेन

93. आयुर्वेदः केन वेदेन सम्बद्धोऽस्ति ?

- (1) ऋग्वेदेन (2) सामवेदेन (3) यजुर्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

94. अथर्ववेदे कियन्तः काण्डाः सन्ति ?

- (1) दश (2) विंशतिः (3) पञ्चदश (4) पञ्चविंशतिः

95. वृहदेवता केन विरचिता?

- (1) कात्यायनेन (2) पं. हृदयरञ्जशर्मणा
(3) शौनकेन (4) पं. विद्याधरगौडेन

96. वेदस्यापौरुषेयतायाः परिपोषकः कोऽस्ति ?

- (1) न्यायः (2) वैशेषिकः (3) साङ्ख्यः (4) मीमांसा

97. ऐतरेयब्राह्मणीयभाष्यं केन रचितम् ?

- (1) पतञ्जलिना (2) सायणेन (3) पाणिनिना (4) शबरस्वामिना

98. पिङ्गलच्छन्दःसूत्रं केन लिखितमस्ति ?

- (1) पिङ्गलेन (2) पतञ्जलिना (3) पाणिनिना (4) पराशरेण

99. गोपथब्राह्मणस्य भाष्याणिसंस्कृभाषायां कानि ?

- (1) एकम् (2) त्रीणि (3) द्वौ (4) किमपि न

100. ऋग्वेदे प्रमुखप्रयुक्तस्वरस्य संख्या का ?

- (1) चतस्रः (2) षट् (3) पञ्च (4) तिस्रः

101. सामतन्त्रं केन वेदेन संपृक्तम् ?

- (1) सामवेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) ऋग्वेदेन (4) अथर्ववेदेन

102. अज्ञातस्य ज्ञापकं वाक्यमस्ति—

- (1) विधिः (2) अर्थवादः (3) अनुवादः (4) गुणविधिः

103. छन्दोबद्धा भवन्ति

- (1) विधयः (2) मन्त्राः (3) ब्राह्मणानि (4) स्तुतयः

104. “उद्भिदा यजेत” “बलभिदा यजेत” इति

- (1) गुणकर्मवाक्यम् (2) विधिकर्मवाक्यम्
(3) नामधेयवाक्यम् (4) अर्थवादवाक्यम्

105. प्रायश्चित्तहोमान् जुहोति

- (1) होता (2) उद्गाता (3) अध्वर्युः (4) ब्रह्मा

106. अग्निस्थापनं क्रियते

- (1) ऋग्वेदेन (2) यजुर्वेदेन (3) सामवेदेन (4) महाव्याहृतिभिः

17P/274/17

107. परिधयः भवन्ति—

- (1) त्रयः (2) चत्वारः (3) पञ्च (4) षट्

108. वेद्यां ब्रह्मणः आसनं भवति—

- (1) पूर्वदिशि (2) दक्षिणदिशि (3) पश्चिमदिशि (4) उत्तरदिशि

109. यजमानपत्नी उपविशति—

- (1) आहवनीयस्य दक्षिणतः (2) गार्हपत्यस्य पश्चिमतः
(3) दक्षिणाग्नौ दक्षिणतः (4) वेद्याम्

110. शौनकलक्षणमाह—

- (1) यजुःप्रातिशाख्यस्य (2) कृष्णयजुःप्रातिशाख्यस्य
(3) ऋगप्रातिशाख्यस्य (4) अथर्वप्रातिशाख्यस्य

111. समानाक्षरसंज्ञा अस्ति—

- (1) स्वरस्य (2) व्यञ्जनस्य (3) विसर्गस्य (4) सर्वेषां वर्णानाम्

112. सामधेनीसूक्तं पठति

- (1) ब्रह्मा (2) उद्गाता (3) अध्वर्युः (4) होता

113. पाकयज्ञेषु प्रथमः यज्ञः वर्तते

- (1) अग्निहोत्रम् (2) औपासनाहोमः (3) अग्न्याधानम् (4) पार्वणम्

114. यज्ञं व्याख्यास्यामः स गिभिवेदैः इति वाक्यमस्ति—

- (1) कातीयश्रौतसूत्रस्य (2) सत्याषाठश्रौतसूत्रस्य
(3) आपस्तम्ब श्रौतसूत्रस्य (4) बौधायन श्रौतसूत्रस्य

115. धर्मस्य मूलमस्ति

- (1) धर्मशास्त्रम् (2) वेदाः (3) स्मृतिः (4) गीता

116. शिक्षाव्यवस्था निःशुल्काऽऽसीत्

- (1) प्राक्तनकाले (2) मध्यकाले (3) वैदिककाले (4) आधुनिककाले

117. सर्वासां जातीनां प्रतिनिध्यमासीत्

- (1) वैदिक राज्यसभायाम् (2) मध्यकालीनराज्यव्यवस्थायाम्
(3) प्राक्तनराज्यसभायाम् (4) आधुनिकराज्यव्यवस्थायाम्

118. मोक्षसम्प्राप्तिर्भवति—

- (1) ब्रह्मचर्याश्रमे (2) वानप्रस्थाश्रमे (3) गार्हस्थाश्रमे (4) सन्यासाश्रमे

17P/274/17

119. यज्ञात्मकं वेदभाष्यं वर्तते

(1) कपालीशास्त्रिणः	(2) अरविन्दस्य
(3) दयानन्दस्वामिनः	(4) सायणस्य

120. विज्ञानात्मकं भाष्यं वेदस्य वर्तते

(1) महीधरस्य	(2) उव्वटस्य
(3) मधूसूदन ओझामहोदयस्य	(4) कपालीशास्त्रिणः

17P/274/17

ROUGH WORK

रफ़ कार्य

अभ्यर्थियों के लिए निर्देश

(इस पुस्तिका के प्रथम आवरण पृष्ठ पर तथा उत्तर-पत्र के दोनों पृष्ठों पर केवल नीली-काली बाल-प्वाइंट पेन से ही लिखें)

1. प्रश्न पुस्तिका मिलने के 30 मिनट के अन्दर ही देख ले कि प्रश्नपत्र में सभी पृष्ठ मौजूद हैं और कोई प्रश्न छूटा नहीं है। पुस्तिका दोषयुक्त पाये जाने पर इसकी सूचना तत्काल कक्ष-निरीक्षक को देकर सम्पूर्ण प्रश्नपत्र की दूसरी पुस्तिका प्राप्त कर लें।
2. परीक्षा भवन में लिफाफा रहित प्रवेश-पत्र के अतिरिक्त, लिखा या सादा कोई भी खुला कागज साथ में न लायें।
3. उत्तर-पत्र अलग से दिया गया है। इसे न तो मोड़ें और न ही विकृत करें। दूसरा उत्तर-पत्र नहीं दिया जायेगा। केवल उत्तर-पत्र का ही मूल्यांकन किया जायेगा।
4. अपना अनुक्रमांक तथा उत्तर-पत्र का क्रमांक प्रथम आवरण-पृष्ठ पर पेन से निर्धारित स्थान पर लिखें।
5. उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर पेन से अपना अनुक्रमांक निर्धारित स्थान पर लिखें तथा नीचे दिये वृत्तों को गाढ़ा कर दें। जहाँ-जहाँ आवश्यक हो वहाँ प्रश्न-पुस्तिका का क्रमांक तथा सेट का नम्बर उचित स्थानों पर लिखें।
6. ओ० एम० आर० पत्र पर अनुक्रमांक संख्या, प्रश्नपुस्तिका संख्या व सेट संख्या (यदि कोई हो) तथा प्रश्नपुस्तिका पर अनुक्रमांक और ओ० एम० आर० पत्र संख्या की प्रविष्टियों में उपरिलेखन की अनुमति नहीं है।
7. उपर्युक्त प्रविष्टियों में कोई भी परिवर्तन कक्ष निरीक्षक द्वारा प्रमाणित होना चाहिये अन्यथा यह एक अनुचित साधन का प्रयोग माना जायेगा।
8. प्रश्न-पुस्तिका में प्रत्येक प्रश्न के चार वैकल्पिक उत्तर दिये गये हैं। प्रत्येक प्रश्न के वैकल्पिक उत्तर के लिए आपको उत्तर-पत्र की सम्बन्धित पंक्ति के सामने दिये गये वृत्त को उत्तर-पत्र के प्रथम पृष्ठ पर दिये गये निर्देशों के अनुसार पेन से गाढ़ा करना है।
9. प्रत्येक प्रश्न के उत्तर के लिए केवल एक ही वृत्त को गाढ़ा करें। एक से अधिक वृत्तों को गाढ़ा करने पर अथवा एक वृत्त को अपूर्ण भरने पर वह उत्तर गलत माना जायेगा।
10. ध्यान दें कि एक बार स्याही द्वारा अंकित उत्तर बदला नहीं जा सकता है। यदि आप किसी प्रश्न का उत्तर नहीं देना चाहते हैं, तो संबंधित पंक्ति के सामने दिये गये सभी वृत्तों को खाली छोड़ दें। ऐसे प्रश्नों पर शून्य अंक दिये जायेंगे।
11. रफ कार्य के लिए प्रश्न-पुस्तिका के मुखपृष्ठ के अंदर वाला पृष्ठ तथा उत्तर-पुस्तिका के अंतिम पृष्ठ का प्रयोग करें।
12. परीक्षा के उपरान्त केवल ओ एम आर उत्तर-पत्र परीक्षा भवन में जमा कर दें।
13. परीक्षा समाप्त होने से पहले परीक्षा भवन से बाहर जाने की अनुमति नहीं होगी।
14. यदि कोई अभ्यर्थी परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग करता है, तो वह विश्वविद्यालय द्वारा निर्धारित दंड का/की, भागी होगा/होगी।